

ВИВЧАЙМО НОВЕ. ХАЙ НАМ СТАНУТЬ В ПРИГОДІ КАЗКОВА ПРИРОДА І КАЗКА В ПРИРОДІ

Тренінг для педагогів

Наталія ДОВГОПОЛЮК, учитель початкових класів,
ЗЗСО I–II ст., с. Мстишин, Луцький р-н., Волинська обл.

Світ природи дивовижний і таємничий. Тому й відкриття його має стати для дитини незабутнім захопливим дійством. Яким інструментарієм для цього може скористатися вчитель?

Цікаві прийоми і форми роботи, що допоможуть спонукати учнів до пізнання законів природи й бережного ставлення до неї, автор пропонує опанувати колегам у ході тренінгу. Запрошуємо і вас долучитися до такої діяльності.

Тема. Як зацікавити дитину вивченням природознавства.

Мета. Сприяти оволодінню учасниками тренінгу новими професійними вміннями і навичками, опануванню нових освітніх технологій, коригуванню поглядів на процес навчання. Стимулювати розвиток комунікативності, вміння обмінюватися інформацією, творчими напрацюваннями, досвідом. Формувати вміння налагоджувати емоційні контакти між учасниками освітнього процесу. Розвивати творчі здібності.

Матеріали та обладнання: кошик з паперовими підсніжниками, бейджики “Творча група”

у формі медалі; фланелеграф, фігурки тварин, сонечко, хмаринки й деревце; клубок ниток, роздаткові матеріали; заготовки лепбуків “Чарівна книга природи”; декорації та персонажі для пальчикового театру “Хто найважливіший?”; реквізит до “Наукової казочки від дядуся Василя”; кулькові ручки, кольорові олівці, гуашеві фарби; картки й конверти із завданнями; посібник “Чарівна книга природи” (автор і упорядник Д. Біда), додаток до посібника: набір карток для виконання завдань; інтерактивний мультимедійний додаток до журналу “Джміль”, мультимедійні презентації “Така незвична казка на снігу”, “Птах року – 2018”.

Хід тренінгу

I. Вступна частина (8–10 хв)

1. Організаційний момент

Дівчинка Весна зустрічає гостей і дарує паперові підсніжники.

Учасники отримують бейджик-медальку “Творча група”. Вони мають на одній її стороні написати своє ім'я, а на іншій — очікування від сьогоднішньої зустрічі.

2. Знайомство. Гра “Павутинка”

Присутні стають колом і передають одне одному клубок зелених ниток, називаючи при цьому своє ім'я і характеризуючи себе словом-прикметником на ту букву, з якої воно починається.

3. Емоційне налаштування на роботу. Знайомство з персонажами “Чарівної книги природи”

Ведучий розповідає учасникам про велетня Златоколоса та його помічників Лапуню, Розумника

й Пустунчика — персонажів “Легенди про Златоколоса” з посібника “Чарівна книга природи”, демонструє цих пальчикових ляльок і запрошує до них на гостини.

II. Основна частина (90–100 хв)

1. Гра “Золоте коло”

Учасники беруться за руки, утворюючи коло, і йдуть, промовляючи: “Золотого кола цвіт, ми врятуєм світ!”. Ведучий називає якусь добру справу, учасники зупиняються, розходяться й імітують її рухами, а потім пропонують свою.

Орієнтовний перелік добрих справ

- Підгодую взимку пташок,
- посаджу дерево,
- вигуляю собаку,
- приготую мамі сніданок,

- помию посуд,
- приберу сміття в лісі,
- поллю квіти на клумбі,
- приберу свою кімнату.

При роботі з дітьми завдання гри можна змінювати відповідно до теми уроку, дня, тижня тощо.

Орієнтовний перелік тем

- Турбота про рослини.
- Добра справа для школи.
- Моє рідне село/місто.
- Збережімо планету.
- Моя сім'я.
- Дружба.

На дошці розміщують кольоровий аркуш з написом "Ми врятуєм світ!"

2. Гра-дискусія "Приймаю, не приймаю, додаю своє"

Учасники об'єднуються в групи, придумують своїй групі назву й малюють емблему. Їм пропонують для обговорення готові правила роботи в групах. Якщо правило приймають, то зображають у вигляді схематичного малюнка-асоціації. Групи можуть запропонувати власні правила, аргументуючи їхню доцільність.

Орієнтовні правила роботи в групі

- **Усміхнене:** з усмішкою будь-яка справа вдасться!
- **Уважне:** вислухай товариша!
- **Тихе:** працюй так, щоб почути інших!
- **Переконливе:** якщо ти не згоден з думкою більшості, доведи свою!
- **Товариське:** допоможи однокласнику, якщо той не встигає, підтримай товариша!
- **Розумне:** продумай свій виступ!
- **Упевнене:** знай, у тебе все вийде!

3. Вправа "Рухомі картинки"

Учитель розповідає казку Марини Яремійчук "В очікуванні зими" й одночасно представляє на фланелеграфі персонажів твору.

Орієнтовний зміст завдань для педагогів

I група: записати на "зимових аркушах" (аркуші блакитного кольору) назви всіх птахів, які зустрічалися в казці.

II група: записати на "зимових аркушах" назви всіх звірів, які зустрічалися в казці.

Орієнтовний зміст завдань для учнів 1-х класів

Полічіть птахів, звірів. Викладіть відповідну кількість камінців, прищіпок, кришечок, гудзиків, цеглинок лего тощо.

4. Гра-блискавка "Як природа завмирає"

Матеріали гри-блискавки (під час тренінгу вона може бути організована декілька разів з різних тем) розміщують в інтерактивній тематичній папці — "лепбуці", як і решту матеріалів до тренінгових завдань.

Учасники по черзі тягнуть блакитні паперові смужки з короткими повідомленнями й зачитують інформацію.

— З наближенням холодів мешканці лісу готуються до зими. У кожного свої секрети того, як щасливо дожити до весни і дочекатися сприятливих умов.

Орієнтовний зміст повідомлень

- Ведмідь за кілька тижнів до холодів намагається до-схочу наїстися — їсть усе, що трапляється їстівного: горіхи, рибу. Потім вибирає у тихому густому лісі закуток під великим деревом і готує барліг. Викине зайву землю, наносить туди сухого листя й гілочок ялини та й вкладеться спати.
- Пізньої осені, коли промерзає ґрунт і зменшується кількість корму, їжаки зариваються в опале листя і згортаються клубком, впадаючи у глибоку сплячку аж до березня. За час сплячки в їжаків більше ніж на третину зменшується маса.
- Лосям, щоб знайти достатньо поживи, доводиться ко-чувати на великі відстані. Вони їдять гілки й кору дерев, сильними копитами викопують з-під снігу молоді па-гони рослин і підлісок. Проте лосі часто голодують.
- Лисиці, зайці й інші тварини відрощують густе хутро; до того ж, щоб не втрачати тепло, вони зариваються глибоко у снігові замети.
- Бобрі роблять запаси з гілок та стовбурів дерев, які перегризають і складають у воді біля своїх хатинок.
- Білки дуже старанно запасують на зиму жолуді, го-ріхи й гриби, які ховають у дуплах і під опалим листям або розвішують на гілках дерев. Іноді в білчих за-пасах може бути більше 3 кілограмів горіхів.
- З настанням холодів хутро у зайців густішає і світлішає. Ці тваринки не мають постійних лігвищ, не риють нір, запасів на зиму не заготовляють. Харчуються дрібними корінцями, гризуть молоді пагони дерев, кору.
- Змії та ящірки ховаються під корінням, зариваються у теплий мох.
- Риби збираються в глибоких підводних ямах у заводях.
- Жаби опускаються на дно, зариваються глибоко в мул, густі водорості, трясавиння.
- У тріщини й дірки в корі дерев, стін та парканів хова-ються метелики, мухи, комарі, жуки.

Ця наукова казочка і вчить, і звеселя.
Тож інсценуєм "Казочку від діда Василя".
(Це та наступне фото надіслані автором)

ОСВІТЯНИ ЛЬВІВЩИНИ — ПЕДАГОГАМ УКРАЇНИ

Зустрічайте у 2019 році спецвипуск журналу, в якому буде представлено **кращий досвід учителів Львівської області**.

У лютовому випуску

- Компетентнісні завдання з математики
- Ситуація успіху як спосіб розкриття здібностей, талантів і можливостей кожної дитини
- Досвід упровадження принципів педагогіки партнерства
- Методичні рекомендації до викладання теми тижня у 2-му класі "Ідеї. Винаходи. Відкриття"
- Гендерно чутливе читання дитячих книжок
- Інклюзивна освіта: робота з дітьми, які мають легку й помірну розумову відсталість, розлади аутичного спектра і синдром Дауна
- Управлінська компетентність працівника закладу освіти
- Реалізація особистісно орієнтованої освітньої програми "Лицем до дитини" у практиці школи
- Педагогічні умови формування громадянськості молодших школярів
- Урок математики з теми "Додавання та віднімання трицифрових чисел. Розв'язування задач на знаходження трьох чисел за трьома сумами"
- Урок німецької мови "Körperteile. Частина тіла"
- Сценарій екологічного заходу "Клекіт, клекіт, клекіт! То летять лелеки!"

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали "УПШ" та "Джміль"
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!